

Brexit’de “Yaprak Fırtınası”na Doğru

Prof. Dr. Sema Kalaycıođlu

Brexit sancısı dinmiyor. Bir farkla ki artık Birleşik Krallık (BK)’ta bu sürecin yönetimi hükümetin avuçlarından kaydı gibi gözüüyor. 14 Mart’ta yapılan oylama öncesinde Başbakan May’in yaptığı 2 yıl süre ile erteleme önerisi kabul edilseydi, belirsizlik daha uzun süre gündemde olurdu. Ama bir bakıma hem BK’a, hem de AB’ye daha uzun bir manevra süresi ve uzlaşma olanağı verebilirdi.

Ancak 2021’e kadar ek süreyi hem AB liderleri daha zor kabul ederdi, hem de dönem, BK için 2022 seçimlerinden önce sona ereceğı için, Brexit sancılarının, geçimden öte bir de seçim dönemi zorlukları yaratmasına neden olurdu. Şimdi “Sürenin 30 Haziran’a ertelenmesinin yaratabileceğı sonuçlar ne olabilir?” sorusunu sormak gerekir.

Saatli maarif takvimi, o gün için herhangi bir coğrafi mekân ayrıntısına girmeden “Yaprak Fırtına”sı olacağını yazıyor. Bakalım 30 Haziran ve sonrasında yapraklar ne yöne savrulacak!

Hamsin’in Sonu, Baharın Başı

Eğer hala BK parlamentosu, Başbakan May’in görüşlerine itibar ederse, onun yaptığı 20 Mart’ta toplanma önerisini dikkate alır ve 21 Mart’taki AB liderler zirvesine o şekilde katılmasını sağlar. Malum 20 ve 21 Mart tarihleri 50 gün süren kışın sonu olacak. Bahar resmen kapıyı çalacak. Baharla beraber uyanan doğa, AB liderlerine daha iyimser bir tutum benimsetebilir. Ama bundan öte, hem Maliye Bakanı Phillipe Hammond’un AB üyesi ülkelerden gelen şirketlere verdiği ekonomik güvenceler ve AB menşeli malların %88’ine gümrük vergisi uygulanmayacağı taahhüdü, hem de AB’nin kendi içinde başlayan İtalya-İspanya-Polonya çatlağı, AB liderlerinin, BK’nın erteleme talebini kolaylıkla onaylamasını sağlayabilir.

Evet, belki söylendiğı gibi müzakerelerin yeniden yapılması söz konusu olmayabilir. Ama eğer gerçek bir Avrupa uzlaşma kültürü varsa, öncelikle AB içindeki çatlakların büyümemesi ve

birlik ruhunun korunması için 21 Mart'ta yeni ve karşılıklı taviz aralıkları bulma gayreti olacaktır. Başbakan May bir miktar saf dışı kalmış gözükse bile fiilen ve resmen hâlâ AB çevrelerinde ekibi ile boy gösterecektir. Bu bağlamda, bahar resmen başlarken, ben hâlâ Brexit konusunda, 21 Mart itibarı ile yeni açılımlar olabileceği umundayım. Artık 29 Mart engeli olmaksızın ufku genişleyen taraflar, Haziran sonuna kadar yeni yeni formül arayışlarını sürdürecektir.

Gömleği Yeniden İliklemek Değil, Sırttan Çıkarmak Gerek

30 Haziran ötesinde, yeni erteleme girişimleri olacağına ihtimal vermiyorum. Ama formül arayışlarında, May'in istifa etmesi söz konusu olabileceği gibi, Brexit dilekçesini geri çekmek için önce bir parlamento kararı (ki bu kendi başına da yeterli olabilir), sonra bir 2. Referandum yine gündemin başköşesine oturabilir. BK halkı ve özellikle gençler, eğer aleyhe dönen ekonomik koşulları, zorlaşacak olan seyahat imkânlarını, iş çevreleri karşılıklı liman ve havaalanı sıkıntılarını göz önünde bulundurarak, Brexit'ten geri adım atılmasını mutlaka isteyebilir. İşte baharla gelen olumlu başlangıç, "Yaprak Fırtınası'nın, BK'ı belirsizliğe savurmasını engelleyebilir.

30 Haziran 2019 tarihli saatli maarif takvimi yaprağının arkasındaki özlü söz dikkatimin çekti. "Gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenince, diğerleri de yanlış gider". Herhâlde, ilikleri çözüp yeniden iliklemeye başlamak gerekir diye bir ekleme yaparsam, "Brexit denilen deli gömleğini, BK siyasilerinin ivedilikle sırtından atmasında yarar vardır" demek de iyi bir öneri olur.